

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL - SANT JOAN - JUNY 1.997 - NÚM. 73

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (MALLORCA)

JUNY 1.997 - Núm. 73

Dipòsit legal PM-673-1991

Domicili: Major, 68
07240 - SANT JOAN (MALLORCA)

Director:

Miquel Florit Huguet

Redacció:

Guillem Morlà Adrover

Dibuixos :

Joan Morey Company

Col·laboradors:

Andreu Bauzà i Joan
Gabriel Company Gayà
Miquel Florit Huguet
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Mates Sastre
Joan Morey Company
Guillem Morlà

Imprimeix:

APÓSTOL Y CIVILIZADOR
PETRA (MALLORCA)

NOTA: Els articles publicats sols expressen l'opinió dels seus autors. La revista no s'identifica necessàriament amb el seu contingut.

CONTINGUT

NOTICIES LOCALS

- ◇ Associació de persones majors
- ◇ Campionat de "bolos"
- ◇ Curs de cuina
- ◇ Sopar de companyonia
- ◇ I Festival de Bauxa i Esplai
- ◇ Gent Gran en Marxa
- ◇ Amics dels Missioners
- ◇ Trobada de Donants de Sang
- ◇ Festa de San Cristòfol
- ◇ Festivitat del Corpus
- ◇ L'explanada ce Consolació
- ◇ El darrer ple de l'Ajuntament
- ◇ Antoni Karmany, campió de Balears
- ◇ L'APA de Sant Joan informa
- ◇ Abstèmia
- ◇ Mostra de revistes en català
- ◇ Hospital de Manacor
- ◇ Construccions Alhamar
- ◇ Pimem i el Leader II
- ◇ Excursió de pensionistes "Sa Nostra"
- ◇ Naixements - Casaments - Necrològiques
- ◇ La Coral Universitària
- ◇ El C. E. Sant Joan

ALTRES INFORMACIONS

- ◇ Carta a Joan Company

POEMES I GLOSES

- Dedicat a Joan Company - Reflexions II
- Dedicat a la Madona de Gosaubà
Gabriel Company (Forner Boveta)
- A l'Hospital de Manacor
- Cent anys de la madona de Gosaubà
Catalina Jaume de Calicant
- Als meus germans majors
- A la madona de Gosaubà
Bàrbara Mates Sastre

COL-LABORACIONS

- * Corntarelles i Memòries (III)
per **Andreu Bauzà i Joan**
- * Per la vila i fora de la vila - Canvi de carro (I)
per **Joan Morey Company**
- * Maria Vaquer Roig: un segle de vida
per **Catalina Lluïsa Gayà Bauzà**
- * Els ho hem posat difícil - Carta a un estudiant
per **G. Morlà**

ASSOCIACIÓ DE PERSONES MAJORS

CAMPIONAT DE "BOLOS"

Les dames de l'Associació han organitzat un torneig de bitlo (bolos), en el que han participat 14 colles.

Individualment, la campiona ha resultat Antònia Company Bauzà (Mena) i, per parelles ben classificades, ho ha estat l'esmentada Antònia Company i Antònia Bonet (des Saig).

CURS DE CUINA

A finals del passat mes de maig tingué lloc l'acte de la cloenda del curs de cuina que s'ha fet en el local de l'Associació.

Un total de 24 mestresses de casa, han anant ampliant i perfeccionant els seus coneixements culinaris, baix la direcció de la cuinera montuïrera Joana Sastre, que impartia el mateix curs a altres localitats.

Les classes, que s'impartien un dia a la setmana i eren de dues hores de duració, resultaren molt entretingudes ja que dada alumna aportava la seva pròpia experiència.

En el sopar de cloenda, alumnes i convidats, degustaren les seves pròpies "creacions".

Agraïm a Maria Fiol (de n'Andreu Maulí) la informació que ens ha donat sobre el curs i altres activitats que es fan a l'Associació de Persones Majors, de les que ella en és responsable.

SOPAR DE COMPANYYONIA

El dissabte, dia 24 de maig, en el local de l'Associació, es feu un sopar de companyonia que trimestralment organitzen els socis que ha celebrat o ha de celebrar el seu sant dins el

trimestre. En aquesta ocasió l'amfitrió foren els Jordis, Joans i Joanes, Guillems i Peres i Peretes.

Al final del sopar i abans de començar el ball, el soci Guillem Bou, amb la manya de sempre, improvisà unes gloses.

I FESTIVAL DE BAUXA I ESPLAI

El Festival de Bauxa i Esplai, organitzat per la Federació de Persones Majors de Balears, conjuntament amb el Govern Balear, va reunir més de 3.000 persones al Palau d'Esports de Ciutat.

El programa Bauxa i Esplai consisteix amb una serie d'activitats gratuïtes, com són el ball de saló, ball de bot i sevillanes.

Unes 40 persones de l'Associació de Sant Joan participaren en aquest I Festival de Bauxa i Esplai.

GENT GRAN EN MARXA EN EL PALAU D'ESPORTS D'INCA

Se calcula que foren unes 4.000 les persones que hi assistiren el passat diumenge, dia 1 de juny, per veure i participar al programa de Gent Gran en Marxa que aglutina a les Associacions de Persones Majors confederades i que havia convocat el CIM.

El Canal-4 va transmetre l'esdeveniment i així tot Mallorca va poder veure a gent major fent els moviments gimnàstics i d'areóbic.

L'acte d'Inca, que es repeteix per segon any, és la final del cursos de gimnàstica que es fan a la majoria dels pobles de l'illa. Els curs de Sant Joan, que s'ha fet

baix la direcció de la professora Joana Socies (de Montuïri), començà amb 38 alumnes i n'acabaren 28, dels quals 24 participaren en la demostració d'Inca.

AMICS DELS MISSIONERS DELS SAGRATS CORS

En el full que publica l'Obra Amics dels Missioners dels Sagrats Cors, que dirigeix el P. Agustí Martí, en la secció de difunts sortiren relacionades dues santjoaneres:

Antònia Nigorra Mayol (Petrera)
Catalina Oliver Barceló (de Maià)

TROBADA DE DONATS DE SANG

El passat dia 25 de maig, es celebrà a Llubí una trobada de Donats de Sang dels pobles de la comarca, dels quals hi forma part Sant Joan.

Durant els actes que es desenvoluparen, es feu entrega de les medalles d'or i diplomes a distints donats santjoaners, que han realitzat 25 i 10 donacions respectivament.

Aquest foren els guardonats:

Amb 25 donacions
Guillem Bauzà Bauzà (Gonella)
Joan Bauzà Ferriol (Beina)

Amb 10 donacions
Antoni Roman Bernal Castillo (Cambrer)
Guillem Munar Bauzà (Bronder)
Joan Jaume Mates (Sa Caldera)
Magdalena Galmés Mates (Perruqueria)
Margalida Barceló Ribes (de Son Duran)
Maria Fontirroig Jaume (Mandaia)
Miquela Bauzà Barceló (des Carreró)

LA FESTA DE SANT CRISTÒFOL FOU BEN ANIMADA.

La festa de Sant Cristòfol, organitzada per la Penya Motorista Sant Joan el passat diumenge dia 8 de juny, va resultar ben animada i participada.

Començà la festa amb el pasacarrers per la Banda de Cornetes i Tambors del Centre Cultural. A continuació es celebraren les Beneïdes de vehicles, que donaren pas a la desfilada de motocicletes, cotxes d'època : "els Seat 600" i el "Chevrolet" de Rafel Font, com també la carrossa de la Penya, fent referència a l'excursió de Cuenca, Teruel i Valencia. D' aquí la presència de la Casa Regional Valenciana d'Alcúdia, que amb les atlotetes vestides de valencianes adornaren els cotxes i la carrossa. Enguany hi participaren, també una cincuentana de motocicletes, qualques de gran cilindrada ; que fou una col·laboració dels Clubs de Motos "Joma", "Damas Cromadas" i "Moters 95" de Palma, la seva presència junt amb unes motocicletes de Sant Joan i els "cars" d'en Toni de Ca'n Fiol i la filla d'en Miquel Gayà, pels carrers de Sant Joan despertaren la curiositat de tots i animaren de manera extraordinària la desfilada.

Llavors els participants foren obsequiats per la Penya en el Bar Fiol. El President del Moto Club Joma va agrair les atencions rebudes i obsequià a la Penya Motorista amb una placa commemorativa de la diada en que aquest Moto Club complia el seu primer aniversari.. Tots els assistents es mostraren molt satisfets de la festa i prometeren tornar un altre any.

Per acabà la Festa es va celebrar una missa en honor de Sant Cristòfol que oficià el P. Miquel Fornés franciscà del Santuari de Cura, que implorà la benedicció del Patró damunt tots els conductors. L'imatge de Sant Cristòfol que fou beneïda en 1959 presidí com cada any aquesta festa.

La propera activitat de la Penya serà si Déu ho vol, el dia 10 d'agost amb l'excursió anual d'Estiu.

FESTIVITAT DEL CORPUS

El diumenge dia 1 de juny la Parroquia celebrà la Festivitat del Corpus amb la solemnitat acostumada. Oficià la missa el P. Pere Riera Rector. Després de la missa es va organitzar la processó amb el Santíssim. Així entre els càntics litúrgics Jesús Eucaristia, fou passatjat baix el tàlem pels carrers ben guarnits de flors. Com ja es costum els carrers Fray Lluís Jaume i Mestre Mas, presentaren els seus adornos a manera de catifa de flors. Acabada la processó, que degut al vent no pogué ésser acompanyada per la llum dels ciris, es va donar la benedicció solemne.

En aquesta diada es va fer la colecta per Caritas Diocesana, que va recaptar unes cent setanta mil pts.

L'EXPLANADA DE CONSOLACIO SERA EMPRADADA

En el diari "Ultima Hora " del dia 4 de juny es va publicar una nota del ple del Consell Insular de Mallorca (CIM) en el que fou aprovat que els remanents del Pla d'Acció Especial per l'any 1997 foren adjudicats a diferents municipis.

Entre els beneficiats hi figura la nostre vila de Sant Joan. L'ajuda es per finançar el projecte d'empredar i embelliment de l'explanada de Consolació, situada a darrera Cas Donat. Projecte que per part de l'Ajuntament ja havia estada sol·licitada la seva inclusió en plans del CIM, en dues ocasions.. En la redacció del projecte hi ha col·laborat el arquitecte Joan Bauzá.

JOAN JAUME NIGORRA

EL DARRER PLE DE L'AJUNTAMENT FOU UN POC MOGUDET

El dia 3 de juny el nostre Ajuntament tingué el seu ple ordinari de cada dos mesos. Una sessió plenari que no pareixia presentar dificultats i no obstant al final hi apareixeren els nirvis com veurem més endavant.

El punt de l'ordre del dia amb més transcendència, era l'aprovació de les noves taxes per el tractament i eliminació de fems (el seu tractament a Son Reus), que ve a duplicar la taxa que pagavem fins ara per recollida de fems, doncs a partir d'ara tendrem les quotes següens:

Per habitatge: "recollida"	4.950	Nou impost "tractament"	4.400	Total	9.350
Bars i tendes:	" 8.250	id.	7.300	"	15.550
Restaurants	" 19.800	id.	17.600	"	37.400
Altres locals	" 5.000	id.	2.920	"	7.920

Aprovades aquestes noves taxes porem afegir que el nostre municipi, pareix esser un dels que les tenen de menor quantia.

S'informà que el nou Patró d'habitants a finals del 96 era de 1651, ha disminuït amb tres persones.

En el concurs per a cobrir la plaça de Secretari del Ajuntament, no s'ha presentat cap sol·licitut, per tant novament queda deserta. Tampoc s'ha presentat cap sol·licitud per atendre el manteniment de la piscina municipal. Segons es va dir ara es feran gestions amb una empresa dedicada a aquest menesters.

Es va acordar recolzar la construcció d'un Institut de Ensenyament comarcal a Sineu i demanar a la Mancomunitat des Pla que en cada sessió plenaria s'informi del estat en que es troba aquest projecte.

Revisat el Patrimoni Municipal ha vist augmentat el seu import, en part per a les millors fetes a l'edifici de l'anomenada escola de nines del carrer de Consolació. Una vegada passats els terminis fitzats, ha estat feta la recepció per part del Ajuntament de les obres de tota la red d'abastiment d'aigua, com també les obres en colquens camins.

Foren concedides dues subvencions a l'APA, una de 27.000 pts. per diades de futbol i 30.000 ptas. per la diada del llibre.

Acabat l'ordre del dia el representant de UM. Amador Bauzà, demanar l'inclusó de dues mocions de censura per via d'urgència. La primera referida a sol·licitar del Govern Central el seu recolzament davant les Institucions de la Comunitat Europea, el fet de l'insularitat balear, amb els termes en que ho ha fet el Govern de Grecia. Davant aixó l'equip de Govern, va negà la seva tramitació per via d'urgència, la qual cosa provocar l'enfado del PSM, argumentant que en el ple anterior els del PP havia presentat per via d'urgència una moció i havia estat tramitada. Aquí afloraren les discussions fins arribà gairebè als insuls personals, davant aixó el representat de UM retira la segona moció. Acabava així, un ple que al final fou un poc mogudet.

Per acabar porem afegir que aquests dies primers de juny en els diaris hi ha aperescut l'informació de les gestions fetes per el Conseller Antoni Rami encaminades a demanar una reglamentació davant el fet de l'insularitat

ANTONI KARMANY, NOVAMENT CAMPIO DE BALEARS.

El diumenge 8 de juny a Manacor es varen celebrar els Campionats de Balears de masters. En la categoria de masters 60 la victòria fou pel nostre ciclista Toni Karmany que així un any més es proclamar Campió de Balears. A continuació es varen classificar Abraham i D. Garcia.

Ara el dia 23 d'aquest mes participarà als Campionats d'Espanya, que tendran lloc a la ciutat de Melilla, a on haurà de defensar el Campionat de l'any passat. Enhorabona i sort.

Joan Jaume

L'APA DE SANT JOAN INFORMA.

Un any més l' escola està a punt de tancar-se, el curs s'acaba i els nostres infants ja respiren l'aire de les vacances. Però no volem acabar sense recordar les diferents activitats i tasques que aquesta Associació ha duit a terme per tots els nostres infants d'aquest Centre. Durant els dos mesos de l'estiu passat, com ja se venia fent darrerament, es posà en marxa l' Escoleta d' Estiu, activitat oberta a tots els nins i nines del poble soci o no de l'APA.

Iniciat el curs, s'han duit a terme les següents activitats directament relacionades amb l'alumnat, judo, angles, coral, teatre i futbollet.

Amb l'activitat de teatre s'ha participat a la Mostra de Teatre de Sineu amb dos grups. Amb l'activitat de futbollet hem fet primers de la classificació B, d'aquesta temporada.

Altres activitats relacionades amb els pares - mares, alumnes i Centre escolar foren la torrada que es dugué a terme dia 20 de desembre amb el títol " Entre tots/es feim escola" on hi tengué cabuda tota la gent relacionada amb l'escola. Fou una vetllada molt agradable, amb torrada i música en viu.

Així mateix hem de recordar la Rueta escolar on se convidaren

els infants de l' Escoleta Sant Vicens de Paül que fent un passacarrers arribaren a la plaça de la Constitució, acabant el dia amb una berenada per a tothom.

També se pot mencionar la Trobada de futbollet que s'organitzà el 19 d'abril al Camp de Futbol Son Juny amb 15 equips participants, un total de 170 nins que hi jugaven. Fou espectacular, el camp quedà dividit en quatre campets de futbollet on s'hi jugaven quatre partits al mateix temps.

S'ha participat en les jornades culturals del C. P. Son Juny organitzant una xerrada a càrrec de la dietista Ana Martín sobre " Alimentació de 0 a 14 anys" oberta al públic en general.

L'APA ha ajudat econòmicament amb el Racó d'observació de l'escola, que és per a tot l'alumnat del Centre.

A més de les activitats directament relacionades amb els nins/es i els pares mares, podríem parlar de la funció de l'APA com a enllaç amb l'Administració, durant el passat estiu ens reunírem amb el Director provincial Joan F. Romero per què els alumnes de 1r d'ESO poguessen quedar al nostre Centre, a aquesta reunió hi assistí el Director de l'Escola, un representant de l'Ajuntament de Sant Joan, un pare i una representant de l'APA. Finalment els infants han pogut quedar al nostre Centre.

Durant tot aquest any hem mantingut reunions amb les altres APAs del Pla per sol·licitar a l'Administració l'Institut de Secundària del Pla. S'ha aprovat que es farà a Sineu.

En darrer lloc ens queda esmentar la Festa del Sol que

Balla, que és per a tot el poble, petits i grans, aquest any serà els dies 20,21,22,23 i 24 de juny. Els infants fan i són els protagonistes de la festa

Passa a passa feim camí, tots junts mestres i pares - mares treballam per una millor educació dels nostres fills. Encara que no fa falta recordar-ho convé pensar en el caràcter altruista, sense ànim de lucre que té una associació, tots els diners que es poden aconseguir, quotes de soci i ajudes en especial de l'Ajuntament i CIM, reverteixen altra vegada en els infants. És a força de tocar a moltes portes que algunes se'ns obrin en benefici dels nins/es.

BON ESTIU PER A TOTHOM.

Catalina Gayà Bauzá
(Presidenta de l'APA)

ABSTÈMIA

L'associació **Abstèmia**, amb la col·laboració de la clínica Capistrano, ha editat un segon llibret d'informació dedicat a la població adolescent de l'Illa.

Del primer, amb el títol **l'Alcohol i la joventut** se'n editaren 20.000 exemplars, que foren repartits entre col·legits, instituts i altres institucions, tenint una gran acceptació.

Aquest segon exemplar està dedicat a **"l'Éxtasis"**. Una droga amb cara d'àngel i cos de dimoni, tema que està cada dia més estès i que és la causa de gravíssims problemes entre la població juvenil de tots els països del nostre entorn.

L'edició del llibret ha estat supervisada per l'equip tècnic de la clínica Capistrano, baix la direcció del psiquiatre Dr. José Mª Vázquez Roel.

M. Florit Huguet

LA CORAL UNIVERSITÀRIA COMPLEIX 20 ANYS

La Coral Universitària de les Illes Balears és notícia permanent. Durant les darreres setmanes el mitjans de comunicació s'han fet ressò d'aquesta formació coral amb motiu de complir-se el 20 aniversari de la seva fundació.

Actualment la Coral Universitària està integrada per seixanta veus, però al llarg d'aquests 20 anys, més de 300 cantaires han passat per la Coral, que ha actuat en les sales de concerts més importants d'Espanya, com és l'Auditorio

El dia 9 de maig, la Coral Universitària va actuar a Madrid en el Festival Mozart, acompanyat de

l'orquestra de renom internacional "The English Concert" dirigida per l'anglès Trevor Pinnock.

Nacional de Madrid i altres.

M.F.H.

EL SANT JOAN, ACABÀ EL CAMPIONAT DE 2a REGIONAL

El dissabte 24 de maig el Sant Joan, jugà el darrer partit del Campionat davant el darrer classificat el Ariany. La trajectòria del equip local es pot considerar favorable, en aquesta temporada a la 2a Regional, ja que ha aconseguit el lloc 7 en un grup de 18 equips.

Les dates de la taula classificatòria son: Partits jugats 34, guanyats 14 empatats 9 perduts 11, gols a favor 58 en contra 47 i un total de punts de 51.

En aquest darrer mes del

Campionat els resultats han estat el següents:

El 1er de maig es va jugar el partit ajornat el 23.3. Son Ferrer- Sant Joan, que per alineació indeguda del Son Ferrer, fou donada la victòria al Sant Joan.

Dia 4 de maig Soledat 4 Sant Joan 3

" 11 Sant Joan 1 Patronato 0

" 18 Sant Jordi 0 Sant Joan 5

" 24 Sant Joan 4 Ariany 2

Com es pot comprovar l'actuació en aquest mes ha

estat bona ja que dels quatre partits ha obtingut la victòria en tres, endemés s'ha vist afavorit en el partit contra el Son Ferrer.

En el darrer partit el Sant Joan, presentar la següent alineació: Nino, Ferriol, Crespí, Barceló, Pocoví, Gacia, Nigorra, Fullana Cañellas, Jaume Mas i Ernest. Substitucions: Bauzá per Pocoví i Miralles per Cañellas. Els gols foren aconseguits per Cañellas, Gacias, J. Mas i Miralles.

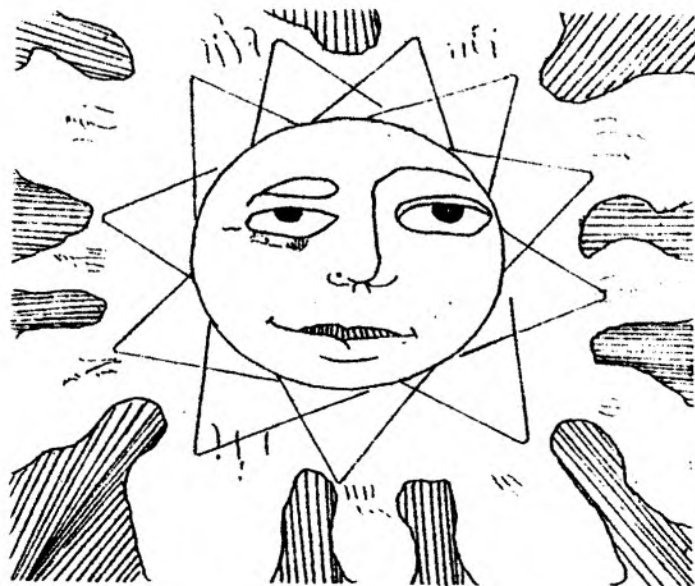
Joan Jaume Nigorra

FESTA DEL SOL QUE BALLA

ORGANITZA

SANT JOAN JUNY DE 1997

ASSOCIACIÓ DE MARES I
PARES D'ALUMNES DEL
COL·LEGI PÚBLIC SON JUNY
DE SANT JOAN

DIVENDRES, 20

✓ A LES 12

FI DE CURS: TEATRE DE CARRER AMB
LA REPRESENTACIÓ DE "NA CAT
SENSE CARA" (d'aptes de somnis dels "Comediants")
ALUMNES DE 5è-6è PRIMÀRIA
⇒ ESCOLA

✓ A LES 22 H.

FI DE CURS: TEATRE DE PROVOCACIÓ:
"HOMO HOMINIS LUPUS"
ALUMNES DE 1er. E.S.O.-8è. E.G.B.
(aquesta espectacle pot ferir la sensibilitat de la gent)
⇒ ESCORXADOR MUNICIPAL

DISSABTE, 21

✓ A LES 17.30 H.

AMOLLADA DE COETS

✓ A LES 18 H.

PREGÓ D'INICI DE FESTES A CÀRREC
D'UN/A ALUMNE/A
⇒ AJUNTAMENT

PASSACARRERS. XEREMISERS I JOVES
FLABIOLERS. DIMONIS.

⇒ SORTIDA DE DAVANT L'AJUNTAMENT I
ARRIBADA A LA CASA DE CULTURA

✓ A LES 19 H.

TEATRE:
"NA FRANCINA HEROÏNA I ES BRUIXOT
BORINOT"
⇒ CASA DE CULTURA

✓ A LES 20 H.

HOMENATGE A LA CENTENÀRIA.
(PROGRAMA A PART)

DIUMENGE, 22

✓ A LES 11.30 H.

TEATRE: "MUSICALMANIA"
"NA CAT SENSE CARA"
⇒ CASA DE CULTURA

✓ A LES 17.30 H.

PARTIT DE "MATO" MARES-FILLES
⇒ PATI DE L'ESCOLA

✓ A LES 18 H.

PARTIT DE FUTBOL PARES-FILLS
⇒ CAMP DE FUTBOL SON JUNY

✓ A LES 20 H.

MISSA A L'ESGLÉSIA PARROQUIAL

✓ A LES 20.30 H.

CONCERT DE LA CORAL INFANTIL I LA
CORAL ADULTA DEL C. P. SON JUNY
⇒ ESGLESIA PARROQUIAL

DILLUNS, 23

✓ A LES 18 H.

TRIANGULAR DE FUTBOLET ENTRE
MONTUÏRI-VILAFRANCA-SANT JOAN
⇒ PLAÇA CONSTITUCIÓ

✓ A LES 20.30 H.

GRUP D'ANIMACIÓ INFANTIL: PAPERINS
PATROCINAT PER "SA NOSTRA"
⇒ PLAÇA CONSTITUCIÓ

DIMARTS, 24

✓ A LES 6 H.

AMOLLADA DE COETS

✓ A LES 6.30 H.

SORPRESES PER A TOTS ELS NINS I
NINES
CUCANYES I JOCS PER A TOTS ELS
QUI PUJARAN A CONSOLACIÓ
⇒ ERMITA DE CONSOLACIÓ

✓ A LES 8.30 H.

MISSA
⇒ ERMITA DE CONSOLACIÓ

✓ A LES 9 H.

XOCOLATADA PER A TOTHOM, PETITS I
GRANS
⇒ ERMITA DE CONSOLACIÓ

✓ A LES 11 H.

CARRERES DE CINTES
⇒ PLAÇA DE LA CONSTITUCIÓ

✓ A LES 18 H.

PARTITS D'HANDBOL ENTRE ELS
COL·LEGIS DE MONTUÏRI I DE SANT
JOAN:
INFANTIL FEMENI. 1er ESO-8è.
INFANTIL MASCULI. 1er ESO-8è.
BENJAMI MIXTE. 3er-4t PRIMÀRIA
ALEVI MIXTE. 5è-6è PRIMÀRIA
⇒ PLAÇA DE LA CONSTITUCIÓ

✓ A LES 21.30 H.

TEATRE: "VARIETATS CAFE TEATRE"
(RESERVA DE PLACES A LA CASA DE CULTURA)
⇒ CASA DE CULTURA

TRACA FINAL

MOSTRA DE REVISTES EN CATALÀ

Durant els dies 15 al 18 del passat mes de maig, fou muntada en els Jardins de la Misericòrdia i la Rambla, una Mostra de Revistes en Català en la participà Damunt Damunt. La Mostra de Revistes en Català 1997 va esser un gran quiosc que posà a l'abast de tots els públics les publicacions editades en la nostra llengua i va anar acompanyada de taules rodones, conferències i altres actes.

HOSPITAL DE MANACOR

A nivell comarcal, existeix una polèmica per la manca de comunicació vial amb l'Hospital de Manacor.

Pareix esser que els batles de Ses Salines, Porreres i Sant Joan ha pressionat al Conseller de Foment, Joan Verger, que ha manifestat es farà un estudi sobre la implantació d'una xarxa de transport públic per facilitar el trasllat a l'Hospital de Manacor.

CONSTRUCCIONS ALHAMAR

Més d'un santjoaner s'ha quedat sorprès mirant una furgoneta que circula pel poble amb el nom de "Construccions Alhamar".

Alhamar, segons els erudits, és el nom de l'antic Rafal moro que ocupava la contrada on actualment està situat Sant Joan, abans de la conquesta pel rei En Jaume I.

Els propietaris, fundadors d'aquesta nova empresa de construcció, són Joan Florit (Rafalet) i Rafel Bauzà (Cauó),

que han escollit aquest nom tan evocador i original.

En més d'una ocasió hem sentit comentar a gent forana l'originalitat que tenim els santjoaners a l'hora de batiar o posar noms a col·lectius i agrupacions. Un exemple són: Teranyines, Biaixos i Capgirons, Mel i Sucre,... i algun altre.

La nova empresa funciona com a comunitat de bens (C.B.)

PIMEN I EL LEADER II

El passat dia 3 de juny, a la Casa de Cultura, es celebrà una reunió de la PIMEM local durant la qual Santiago Dominguez, gerent de GUPIME, informà sobre l'assessorament als empresaris i socis de PIMEM.

Per altra banda al dia següent, el 4 de juny, en la Sala d'Actes de la Casa de la Vila es feu la presentació del Programa LeaderII. L'acte, al que assistiren unes 30 persones, va estar presidit pel batle Biel Mora i Rafel Oliver, president de Leader del Pla i batle de Maria de la Salut. Paco Blasco, gerent del Leader II, donà a conèixer varies de les línies d'ajudes econòmiques d'aquesta iniciativa comunitària.

L'EXCURSIÓ DELS PENSIONISTES DE "SA NOSTRA"

Sa Nostra, el passat dia 5 de juny, reunia un total de 227 persones que mitjançant quatre autocars visitaren diferents indrets de Mallorca.

La sortida de Sant Joan fou abans de les 9 del matí. El berenar va esser a San Marçal (Marratxí).

La següent etapa fou la visita a l'aeroport on s'arribà a les 11 aproximadament.

El dinar es feu a l'hotel Antillas (Magalluf). L'hora baixa, els excursionistes partiren cap a Valldemossa fent parada en el mirador de Son Marroig, passant per Deià i Sóller. De tornada travessaren el túnel, del que tant s'ha parlat, arribant a Sant Joan a les 19,30 hores més o manco, després d'haver passat un bon dia d'excursió i bauxa.

NAIXEMENTS

Daniel León Mora, fill de José Ramón (Mochi) i d'Aina Maria Mora Bou, va néixer el passat 18 de maig.

Núria Morey Camacho, filla de Joan Ruberter i de Maria José, va néixer a Madrid el passat 13 de maig.

CASAMENTS

Nadal Amengual Nicolau (de Costitx) es va casar amb la santjoanera **Aina Maria Mates Barceló**, el passat dia 17 de maig en l'església parroquial de Sant Joan.

La innata elegància de la núvia, la catifa de flors blanques en que fou adornat el carrer de les Monges, on té la seva llar Aina Maria i altres detalls, feren d'aquest casament un acte singular.

Enhorabona i que el vostre amor no s'acabi mai.

A T E N C I Ó

Aquells nin i nines que vulguin compartir les vacances (mes d'Agost) amb un nin o nina txetxena, es posin en contacte amb:

Joan Bauzà (Caldarer) Major, 57- Sant Joan

DEDICAT A JOAN COMPANYY

Vint anys d'alegrar la gent
dirigint una coral
ningú mai farà cabal
amb un homo intel·ligent
un gran músic cent per cent
a més d'un homo formal

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

A LA MODONA DE GOSAUBA

De Gosaubà sa madona
ha complit cent anys d'edat
i tot el poble ha acordat
donar-li s'enhorabona
que Déu quan trobi que és hora
li doni el premi guanyat

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

REFLEXIONS (II)

Amb idèntics pensaments
del meu mode de pensar
t'expresses Guillem Morlà
amb uns escrits excel·lents
tatxats d'irreverents
pels que les agrada jutjar
sense aturar-se a pensar
quin són els bons o el dolents.

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

ALS MEUS GERMANS MAJORS

Vostre enllaç en primavera
tot d'esperança i plaer
quan jovenets, viu quimera,
d'il·lusions un bell fester
i dels dies, vostre gran dia
d'aquest jorn les noces d'or
com cascada d'alegria
brolli d'amor vostre cor
més ara que ho sou padrins
i novis altre vegada
amb els cabells blancs i fins
amb dolça i suau mirada.

De somnis i d'il·lusions
llescau vostre pa de noces
cal com un niu de cançons
fent del pa fresc llesques grosses
pel vostres fills i pels nets
amb companatge d'amor
molts d'anys joiosos, perfect's,
plens de vida i bon color.

Déu us ompli de salut
de sort i nova aliança
ja mai vos manqui l'ajut,
amb joia, i llum de recança,
i de flors camperoles belles
us feim dels més fins colors
amb espigues i rodelles
perfumant vostres amors
i amb càntics viu d'oronelles
vos deim, felicitat per tots dos.

**Bàrbara Mates Sastre
(maig del 97)**

(Als meus germans majors, Antònia i Toni en
les seves Noces d'Or amb tot l'afecta de se
seva germana Bàrbara.)

A la centenària Maria Vaquer Roig

Madona de Gosaubà

La Vila es vesteix de festa
gaudint amb vos aquest dia
amb calor i cara xalesta
temps quan l'anyada és mustia
de enhorabona és la gesta
de fermesa i alegria.

Fent-vos la dolça escomesa
es poble és com bell fester
ja ho sou d'anys la dona empesa
amb flors, murta i llorer
i ben riolera i remesa
feinejant i fent el bé.

De Déu heu tengut ma pia
i son maina amb vos està
complert cent anys per la via
els fills us han dat la mà
amb gaubança i alegria
pas pels pujols i pel pla.

Vàreu néixer en primavera
prop la festa del Patró
amb olor d'alfabeguera
o rodelles amb vermell d'amor
pageseta trapassera
de Sant Joan sou ressò.

Set fills portareu al món
com roses envermellides
lluïtaren al seu entorn
protegint les seves vides
cal per a vos lo millor ho són
filigranes d'or teixides.

Fóreu llevat, llum i sal
i guanyant moltes batalles
a Gosaubà el petit Casal
amb rialles i ploralles
ho fou la llar patriarcal
que us sostengué en bones malles

Quan el sol calent que balla
vostres sentits inquietos
el miracle mai no falla
mirant fills, nets i renéts
dins son ulls mai veis cap palla
al vostre costat satisfets.

I fent camí amb victòria
com el sementer amb ros blat
rovella d'antiga història
mare i padrina en bon grat
que mos trobem plens de joia
tots junts envers de l'Aimat.

Bàrbara Mates Sastre (juny del 97)

El cent anys de la Madona de Gosaubà

Dia vint-i-un de juny
d'aquest anys noranta-set
si no hi ha cap novetat
dins Sant Joan hi haurà
un "cumpleanys" destacat
sa Madona de Gosaubà
si és que arribi a n'aquest dia
cent anys haurà toreat
amb més penes que alegria
certament a l'altre vida
li serà recompensat.
Dins s'estil de vida honesta
seguint sempre el bon camí
ha arribat a una altura
difícil d'aconseguir
dins un estat d'admirar
com mai se sol succeir
Déu del cel la protegida
dins aquest món pelegrí
podent estar ben servida
del seus que és un be diví
que Maria, nostra Mare
Verge de Consolació
li guardi felix destra
en l'eterna mansió.

Catalina Jaume de Calicant

CARTA A JOAN COMPANY

Admirat Joan:

Ahir fou un dia patriòtic. Una mena de festa nacional, ara que se'n parla tant sense acord. La Rambla, ses Voltes, la Murada, el Born, la Diada popular per la Llengua, l'Autogovern i la Cultura. Raimon i la Coral Universitària cantant.

I el goig de veure com aquests errats, de comptes que s'autodenominen *Unió d'es Poble Baléa* (així ho escriuen aquests orats, diuen "queremos que se respete nuestra lengua mallorquina balear, reclamamos la máxima capacidad de autogobierno, el hecho diferencial insular con un régimen fiscal especial, solidario con el resto de las comunidades autónomas". Això ho escriuen en castellà, per sort, perquè si ho escriuen en la seva llengua només ho entenen ells. Això és com la guinda del pastís d'un dia maco de veritat. Entre molts atractius, són vostès, miri per on, els que m'arriben més al cor. I això és un sentiment d'agraïment envers vostès i amb l'admiració d'un músic frustrat sense frustració, i un oïdor apassionat. Jo vaig créixer, encara que no massa, dins un embolcall de música perquè a ca nostra, des d'abans de néixer jo, sempre es sentia un oboè, un corn anglès, un violí o qualche altre instrument. Quan jo anava a estudiar a La Salle, al col·legi del vell casal del carrer de la Concepció, em vaig ficar al cor que dirigia un jove, ros, elegant i guapo capellà anomenat Bernat Julià. Jo desafinava a les totes i quan ell feia mala cara i cercava, amb una mirada terrorífica, el culpable d'aquell atac a la música,

jo callava i seguia movent els llavis i obrint la boca fins que el mossèn recuperava la serenor. Comprendrà vostè que em vaig passar més temps inventant el play back que cantant de veres. Però, una vegada i tot, actuàrem al Teatre Principal. Fou el moment més culminant de la meva efímera glòria com a cantaire.

Li explica, això, que jo senti admiració per tots els cantaires

universitaris, la coral i vostè mateix en primer lloc? Idò, això. Si, a més, vostès han aconseguit uns èxits tan notables, continuats i progressius, l'enveja sana i positiva quasi és tan gran com l'admiració i l'agraïment per fer nos tenir l'orgull aliè com a propi. Quan un familiar meu, entès en música, em digué "saps que aquesta coral vostra ho fot però que molt rebé?", lo vaig posar cara de Tricycle, movent el cap amb suficiència i autoritat. No tenc res a veure amb la Coral Universitària, a no ser un admirador que té molt poques

oportunitats d'escoltar-la, com ahir mateix, però me'n sento orgullós i cofoi. Tenim una bona orquestra simfònica, el millor baríton del món i una bona Coral universitària. I en tenim d'altres, eh? No me m'oblit ni les vull menystenir. La Capella Oratoriana també fa anys ja ho sé. Una cosa no lleva l'altra i també l'admir i al seu director, l'amic Gori Marcús.

Però ara parlam de la Coral Universitària que ha fet aixecar els públics de l'Auditorio Nacional i el Palau de la Música Catalana, que també és com si fos ca meva. De nin hi vaig escoltar tots els grans, dirigits per els Lamotte de Grignon, Toldrà i molts d'altres. I cada dia passava per davant i pel costat per anar a escola. I vostès hi han cantat. I han fet aixecar el públic dempeus amb bravos. Mare de Déu, i això no és d'admirar i agrair! Aquelles pedres, aquelles fustes, aquells vitralls n'han sentides de grosses i a vostès també. Vostè, amic meu, funda la Coral fa vint anys i encara hi és perquè és molt jove. Que, a Mallorca, una cosa duri vint anys, ja és gros, però si és cultural i es fa per amor a l'Art, de bon de veres, és com una mena de miracle.

I vostès ho han aconseguit, s'han aguantat, han millorat, han crescut, han vist néixer un fill i ens han donat prestigi. Però prestigi de bon de veres. Prestigi entre els grans de la cultura, de la més selecta élite. I sense cap mena d'ajut, del lògic de la Universitat i no en forma de doblers. Sincerament, em trec capell davant vostès i, especialment, davant el cappare que n'és vostè.

PLANAS I SANIMARTÍ

Última Hora 18-05-97

NOTICIES LOCALS

Davall Davall

- ◆ Davall davall què diuen pel poble?
- ◆ Tu vols saber-ho tot i només cerques estirar-nos la llengua.
- ◆ És clar, el que cerc són notícies per a la revista.
- ◆ Nosaltres l'únic que sabem són rumors i xafarderies.
- ◆ El fet de repetir, o millor dit, escriure segons quin comentaris m'ha duit que qualcú ara em mira amb mala cara.
- ◆ Què és per haver escrit allò del Davall Davall del mes passat?
- ◆ Moltes vegades criticam sense gens de fonament, només per enveja. Concretament, en això que les autoritats presideixen alguns actes religiosos ho veim per quasi tots els pobles. Et diré més, a un poble on comanden les esquerres, concretament el PSOE, el dia del Patró vaig veure l'Ajuntament a l'Ofici Major i el batle duia la vara.
- ◆ La vara?, i què és això?
- ◆ Mira a Sant Joan, crec que des que ha arribat la democràcia, la vara la tenen guardada, per això no és gens rar que tu no sàpigues el que és. És un bastó, símbol del poder del batle.
- ◆ Deixem anar la vara. Vares anar al darrer ple?
- ◆ No, ni cap feina que hi tenia. És que en els plens (de l'Ajuntament) no hi va ningú. Només hi havia en Nino, el municipal.
- ◆ Doncs com és que els diaris han publicat que hi va haver estiramuxell entre el batle i en Joan Marió?
- ◆ Els diaris diuen el que volen!
- ◆ Qualque cosa hi va haver, perquè els diaris (Última Hora i Diari Balears) més que parlar del que figurava damunt l'ordre del dia, del que parlaven era de les estirades que hi va haver per causa d'una moció d'urgència.
- ◆ Doncs del que haurien de parlar, és de la pujada de la taxa dels fems que s'ha doblat. En lloc de taxa això es diu "ficar tatxa".
- ◆ Si som dels pobles que paguen manco de Mallorca! Jo crec que podem parlar d'altres coses més importants.
- ◆ Com per exemple?
- ◆ Mira, fa pocs dies que s'ha fet el "dia del medi ambient" i el "dia mundial del tabac", i que jo

sàpiga, aquí a Sant Joan, o s'ha fet molt poc o no s'ha fet res.

- ◆ I què voldries tu que fessin?
- ◆ Que al manco en públic i en els actes oficials es deixàs de fumar.
- ◆ Tan greu és això del fumar?
- ◆ Llegeix aquests titulars: "El tabac no perdona: un mort cada 10 segons. La nicotina es cobra 3 milions de vides cada any"
- ◆ Mira, tot això està molt bé, però el que és guixat o greu, és que damunt el Diari de Balears sortiren els titulars "L'oposició acusa al batle de tenir una actitud antidemocràtica i "caciquil", i que en "Mora va sortir del pas dient que per això tenim majoria".
- ◆ Deixa'ls fer, que siguin ells qui es barallin. Tanmateix ni tu ni jo hi tenim res que guanyar.
- ◆ No, i m'agradaria parlar de moltes més coses.
- ◆ De què vols parlar?
- ◆ De l'asfalt de camins i d'altres obres qui hi ha programades. Del parc infantil que està - pareix -, tan oblidat.
- ◆ Bon pebre te fa caure... És què no hi ha dos grups d'oposició dins l'Ajuntament? Ells que diguin el que ha de dir.
- ◆ Mira és molt trist que mitja dotzena de persones hagin de decidir per tot un poble.
- ◆ Així és la democràcia!. El que comanda són les urnes. Això és la política!
- ◆ Però hi ha pobles i ciutats on els ciutadans hi poden dir la seva mitjançant un "Reglament de Participació Ciutadana" i així deixen sentir la seva veu o opinió. No per fer política sinó en bé del POBLE.

M.F.H. i ... tres més

L'HOSPITAL DE MANACOR

L'hospital de Manacor que un bon dia se fundà ofereix els seus serveis a molts de pobles del Pla per a ell desitjam bon èxit i que el vegem prosperar però tenim un problema saber com hi hem d'anar manca un medi de transport més prest avui que demà, per tots està ben previst que a peu no si pot anar Déu faci que ho reconegui el qui ho pot remeiar.

Catalina
Jaume
de
Calicant

MARIA VAQUER ROIG: UN SEGLE DE VIDA

per Catalina Lluïsa Gayà Bauzà

Maria Vaquer Roig de malnom Peçol i posteriorment sa madona de Gossalba, va néixer el 21 de juny de 1897 a Sant Joan, al carrer Major número 59, actualment 105.

Els seus pares foren Damià Vaquer Mieras, Peçol i Maria Roig Jaume, Boneta. Eren conradors. La mare també fou teixidora. A la casa del carrer Major hi havia fa pocs anys els telers damunt "sa sala". Na Maria recorda quan es semblava cànem i lli al voltants dels pous per a teixir després. El pare anava a cercar càrritx amb una mula a les muntanyes d'Artà, per fer vencills a l'hivern i disposar d'ells a l'estiu per fermar les garbes.

Aquest matrimoni va tenir 4 fills i 4 filles.

.En PEP que va morir als 5 mesos, per una caiguda d'un balancinet.

.Un altre PEP que va morir als 24 anys, estant llogat a can Pirris d'una infecció de tètanus.

.Na MARGALIDA, morí fadrina als 92 anys.

.Na JOANA AÏNA, va morir als 10 anys quan va caure dins el pou de la caseta de Sa Bastida, el 17 de juliol de 1.900.

.En JOAN, es fuster Peçol, va néixer el 30 de maig de 1894 i va morir als 72 anys. Casat amb na Tonina Bonet, la mestressa foc.

.Na MARIA.

.Na TONINA que va néixer el 22 de febrer de 1900, es casa amb Francesc Gayà, des Molins, morí als 80 anys, també per infecció de tètanus.

.En TONI que va morir petitó de mort sobtada del recent nat.

Na Maria Vaquer va anar a escola a ca ses monges amb Sor Rosina, va aprendre a llegir bé. Segons les seves paraules " *la lletra si no es persevera es perd i*

jo sempre vaig dur idea a llegir". Recorda com ella i na Teresa des Pujol, casada amb un Ramis, es disputaven el primer lloc per anar a fer la Primera Comunió, que a n'aquell temps hi anaven per ordre de bones estudiants. El dia abans na Teresa va tenir més punts i ella va esser la segona per anar a combregar. Segons la seva opinió la monja no feia parts i quarts. Ho justifica dient que les nines les deien que per molt que estudiassin, les primeres per combregar serien n'Aïna de Meià i na Maria Ditalera que eren les riques, però no fou així. També conta que anaven a l'escola els diumenges i que les nines més grans les feien llegir. A ella l'ensenyava una filla de l'amo en Ramón que després es va fer monja.

Tenia facilitat pel càlcul mental. Conta que la monja els feia fer sumes de cap i la que sabia la contesta tenia "puntos". Ella estava avergonyida d'alçar el braç però sabia el resultat i es va decidir. La monja li va dir: "puja al banco" i va contestar que el

resultat era "vuitenta", totes les nines varen riure i la monja va dir: se diu ochenta, però està bé".

Va ensenyar a llegir a na Maria Polla que festejava en Bardissa i volia escriure-li cartes, ho feien els vespres una temporada que anaren a collir olives a muntanya. També va ensenyar Madò Morta, casada amb el sen Maiol que tenia una filla a Bones Aires i volia llegir les cartes.

Els vespres dins la cuina llegia la Història Sagrada amb un llum d'oli o petroli, el seu pare li agradava escoltar l'episodi del sacrifici de n'Isaac pel seu pare Abraham.

Dels 9 als 13 anys va anar a collir olives a Santa Eulària de Gènova i als Vergers d'Esporles.

Després va anar a fer formiguers a Can Socies.

Una temporada es dedicà a fer bosses de plata per un argenter de Ciutat. Enviava la feina feta cada setmana dins un caixonet, l'argenter tenia una clau i li posava els doblers guanyats i la feina per fer. El mitja de transport era la diligència o el carro de la seva germana Margalida que

aprofitava el viatge per dur coses per la botiga de Can Rosa.

Era bona balladora de mateixes, cantava llegendes romanços (en castellà i en català), també les gloses com era normal a n'aquell temps.

Recorda que li agradava molt aprendre a fer mostres de randa i prenia el fil de canonet de cosir a sa mare.

També llegia i contava rondalles, cançonetes de nin petit, embarbussaments i jocs per espavilar els infants, contadora de llegendes, fets, coverbos, historietes de por, del llumeneret blau i altres.

Es casà el 31 de gener de 1919 amb Amador Bauzà Mas de malnom Gana o de Son Gualet i més tard l'amo de Gossalba.

Recorda que a la sortida de l'església els nuvis anaren a pastar a Son Gualet per a tota la setmana, allà hi vivien els sogres i el nou matrimoni havia de viure alta mateix.

A Son Gualet hi naixeren la primera filla n'Antònia i el primer fill n'Amador.

El matrimoni tengué 3 filles més: na Maria, na Margalida i na Joana i 2 fills en Pep i en Joan.

El 1924 passaren a la possessió de Gossalba, propietat de Don

Climent, apotecari de Sant Joan, pagant 800 duros de lloguer a l'any.

Després vengueren uns anys de crisi econòmica (s'aturà l'embarc) i no podien donar sortida a la producció: figues seques, albercocs secs, garroves, ametlles, llegums, cereals, porcs... i per aquest motiu canviaren el contracte i passaren a esser amitgers.

Treballaren de missatges a Gossalba en Pep Falet, n'Arnau Mena, en Joan de Maria, en Joan Gafes, en Martí Tonió, en Joan Capellet i altres.

Conta una anècdota que una vegada el vi de la bota havia tomat fort i en Martí Tonió amb un tassó amb la ma digué: "tu fort i jo més fort, tu vi i jo Martí" i una bona timba.

El 1928 compraren unes quarterades a Son Gual amb un préstec a la Caixa Rural, que en aquell moment era president l'amo en Joan, germà de Don Climent, els establidors eren els senyors d'Hortella.

Recorda com anècdota que l'any 1931 hi va anar algú amb la notícia alarmant que havia entrat la República i ella tota assustada no sabia qui era que havia entrat. Prest es posa al davant del tall de

dones que anaven a fer feina al sembrat: fer herba, collir cugula, segar faves, arrancar ciurons, segar, batre i aplegar figues.

Al tall hi havia les filles, excepte n'Antònia que es quedava a les cases cuidant els germanets petits, cuinar el menjar i arreglar la roba. Altres dones llogades eren na Catalina Polla, na Tonina Virga, na Magdalena Català i na Catalina de Sóller.

Na Maria amb una família per cuidar i unes terres per administrar, recorda com a les nits amb un llum d'oli o petroli filava llana per fer jerseis i calcetins per a tota la família.

Un temps especial fou la postguerra. Gossalba arran del camí que va de l'estació del tren a Sant Joan, va esser molt visitada per la gent que venia de tota Mallorca a cercar queviures: pa, farina, fideus, llegums, figues seques, etc. Aquesta conjuntura afavorí l'economia, uns anys en que les terres del Pla foren el rebost de Mallorca.

Diu que el seu rebost no va estar mal tancat en clau com a moltes cases. Sempre hi havia, a més d'olives i figues seques: confitura, formatge fet de la llet de les vaques i cabres que tenien, sobrassada i camaiot.

A Gossalba i visqueren 35 anys. Després es jubilà el matrimoni i passaren a viure a Sant Joan, al carrer de Palma número 28.

Les seves aficions es poden resumir en: treball, treball i treball. Avui a punt de complir els cent anys, encara treballa la major part del dia fent punt de calça i ganxet o col·laborant en preparar el menjar (pelar patates o cebes, esclovel·lar faves o xitxeros, o el que faci falta). No diu que treballi per passar el temps, treballa per contribuir, per esser útil.

Una altra forma de passar el dia és la lectura, principalment oracions i jugar a cartes (quasi sempre guanya) contant els punts perfectament. Per molts anys!

AMADOR - MARIA

ANTONIA - JOAN	CATALINA LLUISA - JOAN	RAFEL - MAGDALENA JOAN	JOAN
	MARIA TERESA - JOAN	ENRIC - CATALINA JOAN LLUIS JAUME ALBERT	
	JOAN LLUIS - AINA	LLIBERTAT	
	MARIA ANTONIA - TOFOL	MARTA FERRAN	

AMADOR

MARIA - GUILLEM	MIQUEL - ANTONIA	MARIA CATALINA GUILLEM	
	AMADOR - CATALINA	GUILLEM XAVIER MARIA DEL MAR	

MARGALIDA - JOAN	NADAL - ANTONIA	JOAN	
	FRANCISCA - JOAN	PAULA MARGALIDA	
	MARIA - MIQUEL	BARBARA PERE JOAN	
	AMADOR - ANTONIA	MARGALIDA JOAN MATEU	
	MARGALIDA - SEBASTIA	SEBASTIA	
	MARIA MAGDALENA - JOAN	RAFEL CATALINA	

PEP - ANTONIA	AMADOR		
	ANDREU - CATALINA	TONI MIQUEL ANDREU JOAN	
	PEP MARIA ANTONIA		

JOAN - CATALINA	MARIA ANTONIA - JOAN	DAVID	
	CATALINA - MIQUEL	SERGI	

JOANA

Arbre geneològic de la família BAUZÀ - VAQUER

Els ho hem posat difícil

G. Morlà

El ruc callat per savi es reputat. Crec que preferesc passar per ruc i començar amb un pensament de Luther King: *"Hom no pot col·laborar amb un sistema dolent. Qui accepta el mal sense protestar, de fet li dona suport."*

Si sabés com fer arribar les meves paraules, al joves que he vist quan passava per davant el Tres Dos, o prenien la fresca asseguts als bancs de la plaça del Centro, les diria que no és resignin, que no esperin a que els hi donin les coses fetes, que duen prou força dintre per fer canviar el món, que lluitin, que no esperin que els qui comanden les treguin les castanyes del foc (que jo sàpiga no ho han fet mai), que s'enfrontin al sistema si creuen que no és prou bo o no és el que ells voldrien. *"És més fort el dret vençut que el mal triomfant"* King

Després he pensat, quan les veia acovardits, si no tindran al damunt una pedra tant pesant que supera les seves forces.

La gent major, exigim, demanam, volem fer veure que els joves han viscut millor que nosaltres, que han tingut més medis al seu abast, que han pogut fer més coses. Ens queixam de la seva falta d'austeritat i empena. Amb raó ens troben pesats i avorrits amb aquest tipus de sermons. En primer lloc no és el més adient comparar dues èpoques històriques diferents fent-ho tot germà, com tampoc podem caure dins l'engany creient que ho deim tot.

Hauríem de reconèixer que la llibertat que deim donar-los només en té les aparences. Si no els donam els medis i l'ajut necessaris per aconseguir el fi no els donam res a no ser fer-los somniar impossibles. La llibertat que un voldria no existeix. Nosaltres no l'hem tinguda mai i possiblement ells tampoc la tindran.

El mot "democràcia", tan de moda i de recent "implantació pràctica" (?), està formada pels mots grecs "poble i autoritat". Demòcrata ve dels mots "poble i força". Podríem significar-la com el predomini polític del poble en un Estat.

No crec que els joves es puguin sentir poble en quan a representació dins el govern, dins els ajuntaments,... com tampoc jo mi sent i supòs que molts de milers de persones més. Els nostres demagogs (del mot "poble i conduir", es a dir caps, governants, cabdills) no creuen massa amb la democràcia o no pertanyen al mateix poble que el meu.

La llibertat és pura farsa. Quan neixem no se ens demana si volem viure, no se ens deixa triar l'estatus social que voldríem, se mos imposa un tipus d'educació, se mos obliga a acceptar uns pares plens de prejudicis formatius, immadurs moltes vegades per una tasca tan audaç com és fer créixer una vida. Segons el país i la casa on vegem la llum serem mahometans, hindús, jueus, catòlics, ateus i moltes coses més.

On és la llibertat? Record que quan els meus fills eren petits em vaig plantejar seriosament que no anassin a l'escola. No estava d'acord amb el sistema d'ensenyança que hi havia, em semblava poc diversificada, envoltada de massificacions, desfasada del món on vivim, contraposada al sentit etimològic del mot educar. De forma genèrica no encoratjava molt al desig de saber, no despertava la fam de conèixer, el plaer llegir ni feia afanyar-nos a l'estudi. De fet no vaig poder aconseguir deixar els meus al·lots sense escolaritzar. Tot foren barreres i obstacles per poder-ho fer.

Coneixeu el que fan els nostres fills al col·legi? Col·laborau amb el mestres? Qui fa els plans d'estudi, per qui els fa i què és el que pretén! S'adapta a les nostres necessitats? Segur que ni tant sol sap si el nostre poble existeix.

Aparcam els nins a les escoles durant un anys, demanant impossibles als mestres i carregant-los amb una responsabilitat que no poden assumir. No les pertany.

Ensenyar el mateix a tots, sense qualificar i diversificar, sense adaptar-se a les aptituds de la persona i prescindint del marc que les rodeja dins una societat concreta, econòmicament competitiva, no les dona cap avantatge, tots tenen el mateix.

No diguem als joves que hem posat medis al seu abast sense reparar amb quins són aquests medis i perquè serveixen, sense analitzar-los, creient que són els que necessitaven o els que ells volien.

També he sentit a dir que hi ha joves que no volen fer feina ni estudiar. Molta gent major tampoc voldria fer-ho amb les condicions que els ho oferim i exigim a ells.

No siguem hipòcrites i falsos! On són i com són els llocs de treball que em preparat pels nostres fills? Si no hi ha feina és perquè l'hem destruïda o no ens hem preocupat de generar-la. La culpa és nostra, de la gent major. No ens presentem com a model dient que mai vàrem estar sense fer feina. No existia l'atur, dins el nostre context l'aturat era un vago, un que no volia fer feina. Pel qui en volia fer sempre es podia trobar algun tipus de treball.

Siguem honrats, no les diguem mentides, donem una ma i no els ho posem més difícil.

PER LA VILA I FORA DE LA VILA
CANVI DE CARRO (1^a. part) per Joan Morey Company

No se sap exactament, però hom atribueix la invenció de la roda a un poble de pastors de l'Àsia Central, devers el quart mil·lenni abans de Crist. Es l'invent que més revolucionà les primeres cultures del pròxim orient, ja que permeté introduir el carro; cosa que millorà notablement el transport i els sistemes de comunicacions. Tot plegat afavorí el comerç i el desenvolupament econòmic de la zona.

Les informacions més antigues sobre carros són de Mesopotàmia i daten del 3000 a. C.. A partir d'aquí s'escampa el seu ús per tota la conca mediterrània: Egipte, Fenícia, Grècia, Roma, ...

A Mallorca hi arriba probablement amb els romans. Eren carros de roda plena estirats per un parell de bous. Amb el pas del temps experimentaren pocs canvis i el primitiu model resisteix fins el segle XIX.

No eren gaire abundants. Encara durant el segle XVIII hi havia algun poble de Mallorca que no disposa de cap carro i per al transport de càrregues pesades (pedres, troncs,...) es requeria el servici d'algun de fora de la vila.

Eren molt pesants i amb els claus que enrevoltaven la circumferència de la roda es convertien en estrucadors de macs i destrossadors de camins. Per aquest motiu a 1825 surt un decret que obliga a canviar la roda plena per una de brèndoles (radis) i llandes llises de ferro. Els santjoaners es resistiren a les innovacions; finalment, i a base a fortes multes, acceptaren el canviar a 1829.

El canvi de l'antiga roda plena, que girava juntament amb el fuell de fusta, per una de brèndoles incrustades a una cuba que girava entorn un fuell fixo amb el cap de metall, suposa un gran avenç en la construcció. Aquest fet disparà, en el segle XIX, l'aparició de diferents varietats de carros segons l'ús que d'ells es volgués fer: òmnibus, break, galereta, galera de càrrega, carretó, carretet, carro de parell estirat per dues bísties,...

Segons l'arxiduc, a 1870 hi havia a Mallorca 8921 carros (un per cada 23 habitants). A Sant Joan se'n comptabilitzaren 118.

L'elaboració de les parts més importants (espigó, capcinal, fuell, rodes, escala, maimó,...)

requereix fusta d'ullastre o d'alzina. Als primitius fuells tots de fusta s'hi incorporen caps de fuell de ferro, finalment acaben essent totalment de metall. Si el braç i l'escala són una sola peça es fa de fusta d'om (per fer-se d'ullastre és massa llarg). Les parts menys importants del carro (sola, bandes,...) es construeixen de pi o avet.

Els fusters grossers s'havien dedicat tradicionalment a construir els engranatges, espigons giratoris, pales,... dels molins de vent i de les sínies. Amb l'arribada de la industrialització els molins deixaren de voltar i les sínies utilitzaren rodes dentades de ferro. S'obri per aquells artesans un nou mercat de treball: els carros.

El carro de parell dura fins a principis del segle XX en que fou desplaçat pel modern i lleuger carro d'escala de dos braços, estirat per una sola bístia. D'aquests va arribar a haver-n'hi de diferents classes i varietats, segons la zona de Mallorca a la qual fessin referència.

Classes de carros de per la vila:

a) De càrrega

1.- De bandes fetes de posts.

Són els més freqüents a la zona del Pla: Sant Joan, Petra, Montuïri, Porreres,...

2.- De baranes. En lloc de bandes té barrerons.

La sola sol ésser d'arrija. Més freqüent per devers Llubí, Sa Pobla, Muro.

3.- De trabuc

Es pot capcular la caixa del carro per poder descarregar ràpidament. Utilitzat normalment per tragar pedres.

4.- De garbejar De rodes més baixes, sola molt ampla i sense bandes.

b) Carretons

Són més lleugers, estirats normalment per una somera. N'hi havia de diferents classes i eren utilitzats normalment pel transport de persones.

c) Cabriolé "cabriol"

Carruatge lleuger de dues rodes

d) Galeres

Tenen quatre rodes i normalment cobert amb una vela sostinguda per cercols de fusta. Estirades per un o dos parells de bísties.

L'asfaltat de camins i carreteres de Mallorca pels anys 60-70 i el procés de mecanització (tractors, furgonetes, motors,...) del camp sentenciaren els ja tradicionals carros d'escala.

La obligatorietat de canviar les rodes de llandes de ferro per rodes de goma creà problemes i els pagesos es resistiren. Segons paraules del fuster Joan Rebassa (París):

"Jo no sé si mai es va arribar a prohibir la circulació dels carros

de llandes de ferro; ni tampoc sé si encara ara està prohibit. L'únic que puc assegurar és que un dia vingué el cabo de la guàrdia civil i em digué: - Si jo vull t'aturaràs de fer carros!"

(Se veu que dins un regim dictatorial les lleis i normes es fan complir perquè li passen pels d'allons a algú, sense que hi hagi cap normativa clara, coherent i coneguda per tothom. Eren altres temps... !?. Segurament sense cap tipus d'imposició tot hagués

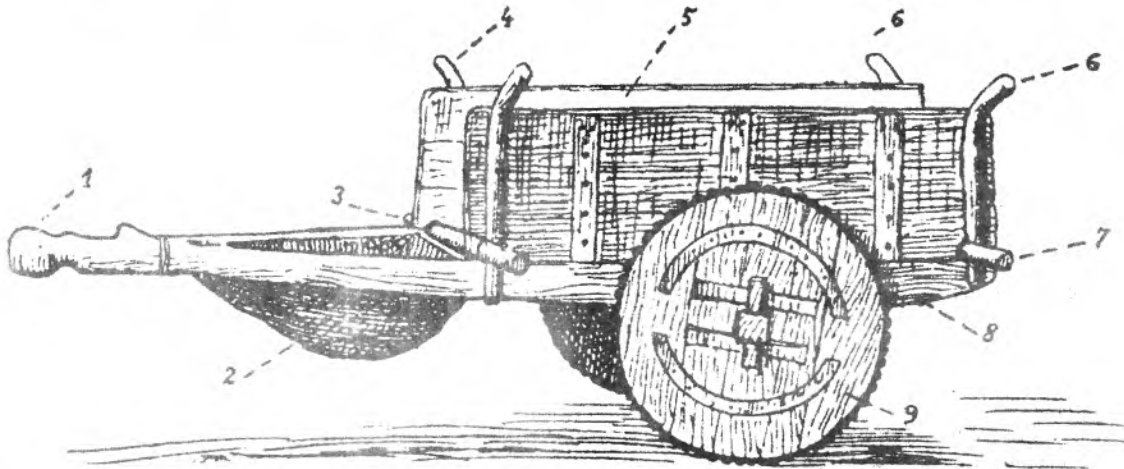
seguit el procés evolutiu normal, evitant multes i enfadaments)

Molts dels vells carros (símbol foraviler de l'època esponerosa de l'agricultura santjoanera de principis de segle) quedaren abandonats al seu destí. Alguns, els més sortats, han resistit el pas del temps dins una caseta de foravila o dins una portassa de per la vila.

Evolució del carro de pagès**1- Carro de roda plena (estirat per un parell de bous) fins a 1825**

El fuell de fusta (ullastre o alzina) gira juntament amb les de rodes. Aquestes, enrevoltant la circumferència, disposen de grossos claus per evitar el desgastament de la roda.

Els claus i els forcats dins els quals hi gira el fuell són gairebé l'únic ferro utilitzat per a la construcció del carro.

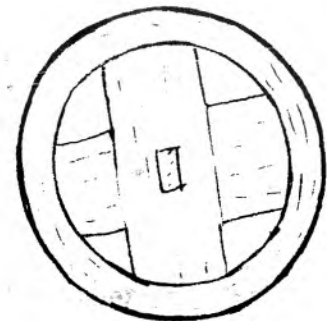

CARRO DE RODA PLENA (Mallorca) D. C. V. B.

1, nas;— 2, sarrieta;— 3, capcional de davant;— 4, maimò de davant;— 5, banda;— 6, maimò de darrera;— 7, capcional de darrera;— 8, escala;— 9, roda.

2 - El carro manté idèntica estructura, però les rodes no son ben plenes i estan enrevoltades d'una llanda llisa de ferro.

(Potser aquest model i l'anterior coincidissin en el temps.

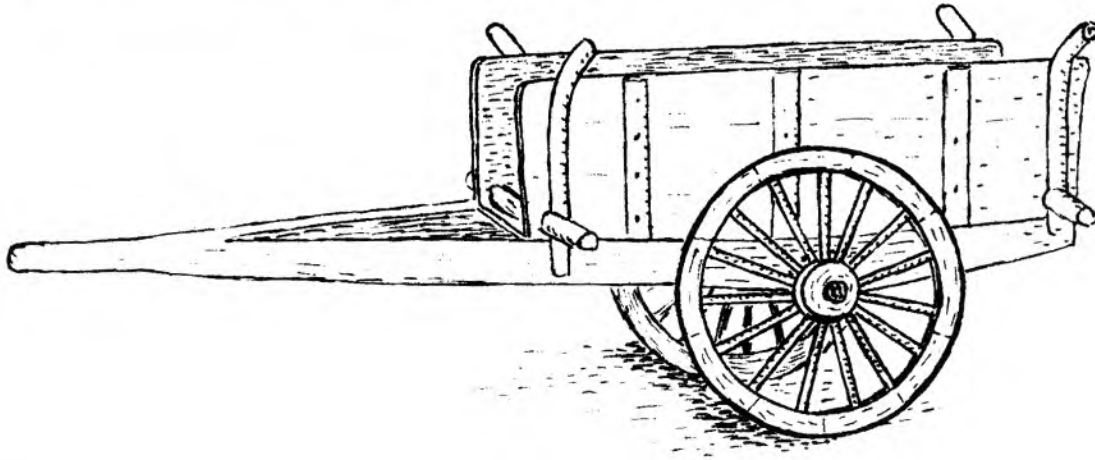
3 - Carro de parell (estirat per dues bèsties) des de 1825 fins al segle XX

L'arribada de l'època industrial (segle XIX) propicia canvis substancials al vetust carro de roda plena: s'introdueix la roda de radis incrustats a una cuba rodona que gira envoltant un fuell fixo de ferro. Dins la cuba s'hi introdueix la boixa metàl·lica per evitar el desgastament de la cuba de fusta. Enrevoltant la circumferència de la roda hi va col·locada una llanda llisa de ferro.

Les serres sense fi mogudes per motors permeten tallar les soques dels arbres i fer-ne posts i barres llargues, dretes i ben ajustades. Les fundicions proporcionen diverses varietats de ferro per a la fabricació dels caps de fuell (posteriorment els fuells), pern i femelles de tota classe.

Per a la construcció del carro de parell es manté l'antiga estructura del carro de roda plena. Això sí, s'allarga un poc s'espigó per adaptar-lo millor a la llargada de les bèsties (un poc superior a la dels bous).

Un carro com aquest dóna molta maniobrabilitat a les bèsties en qualsevol terreny.

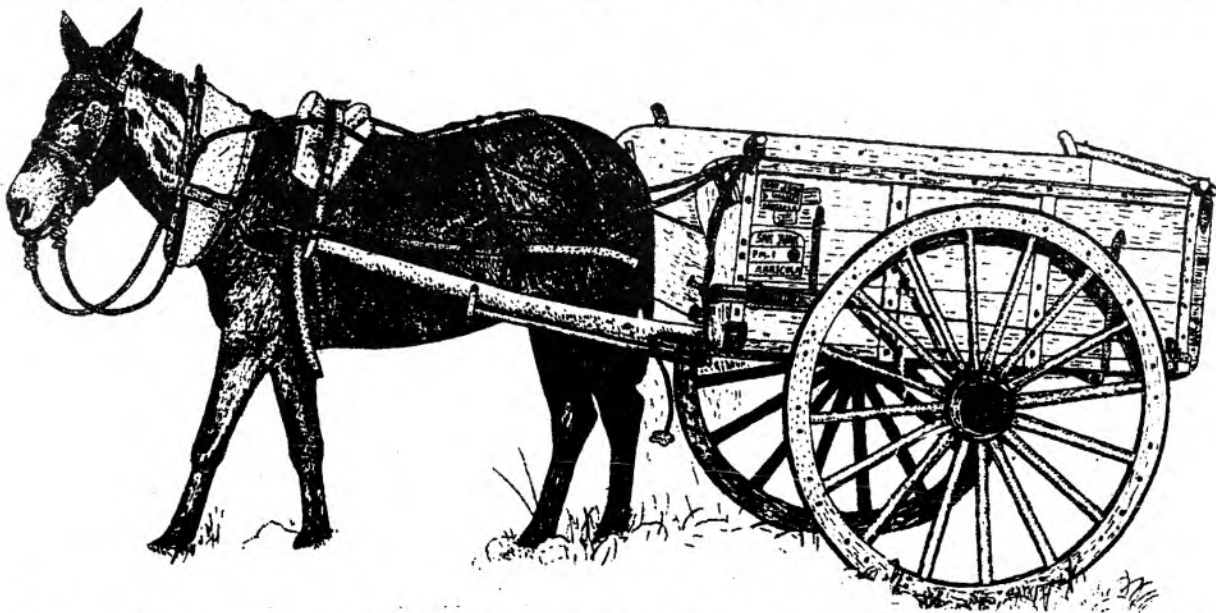

4 - Carro d'escala des de principis del segle XX fins els anys 70

Es manté el fuell fixo de ferro i rodes de cuba, radis i llandes llises de ferro. Però es canvià substancialment la manera d'estirar:

- Dos braços per tal que el carro sigui manejat per una sola bèstia.
- Disminueix el tamany i el pes del carro.

Aquest tipus de carro (anomenat d'escala) arriba a l'actualitat en forma idèntica però amb rodes de goma.

Nota: L'elaboració d'alguns aspectes d'aquest article ha estat possible gràcies a les informacions rebudes per part del fuster Joan Rebassa Gomis (París) i de Carles Costa Salom.

CARTA A UN ESTUDIANT

G. Morlà

Sant Joan, 1 de juny de 1997

Sé que no tens molt de temps per perdre. Si et passa el mateix que a mi en els meus anys d'estudiant, d'això ja fa molt de temps, quan arribava l'època d'exàmens, en mancava temps i em sobrava tot. Mai era suficient per repassar el que volia. Voltava fulles i més fulles, arrossegant els ulls damunt les pàgines, línia rera línia, amb ganes de veure'n la fi. Emborussant papers amb la punta del llapis, fent resums, esquematitzant idees,... De mica en mica anava perdent les forces i em quedava enrocat. Era tal l'enfitement amb que arribava al final de curs que semblava que mai acabàs. Com odiava els exàmens!

Record, que quan començava el mes de juny, la histèria era col·lectiva, els insomnis, els nervis, el mal de ventre s'apoderaven de mi. Fixava l'ordre a les assignatures en funció de la data d'examen i distribuïa els temes dins el breu espai del temps restant, marcava l'horari a seguir, encerclava números al calendari que penjava de la paret,... tot estava ben planejat perquè em donàs temps de veure-ho tot per darrera vegada, abans d'enfrontar-me a aquells maleïts professors, que, el més descansats del món, es divertien posant notes i examinant als pobres estudiants. Que de bo de fer ho tenien sorprendre't amb alguna carabassa per

amargar-te l'estiu!, com podien oblidar-se que abans havien estat estudiants?. Què sabien ells si m'havia esforçat molt o poc, si me costava aprendre les coses, si tenia dificultat en expressar-me oralment o no em bastava el temps que donaven per fer els exàmens escrits?. Jo havia fet durant el curs el que havia sabut o el que havia pogut. Qui eren ells per jutjar la meua vida?

Vist a distància, segueixc odiant els exàmens, als professors ja els he perdonat. En el naixement d'un al·lot, el part té uns límits. Mai és queda la criatura dins el ventre de la mare. Tampoc hi ha cap examen que duri tota la vida, o els superes o desisteixes quan ho has intentat un munt de vegades. La vida sempre continua.

No te escrit per parlar-te d'exàmens sinó per dir-te que estic content de tu. Sé que t'has esforçat durant el curs i el que has fet és prou important. Només et queda fer el darrer esforç. Amb exàmens i fora exàmens, amb aprovats o suspens, amb qualificacions altes o baixes seguiràs essent el mateix, per a mi. No estimo les teves notes, t'estimo a tu. T'estimo moltíssim! Encara que no to digui amb la freqüència que tu voldries has de saber que tota la meua vida et faré costat, que em trobaràs sempre que em necessitis, i em quedaré a la vorera, sense fer-te nosa, quan aquest sia el teu destí.

CONTARELLES I MEMÒRIES (III)

per Andreu Bauzà i Joan

El servici militar (continuació)

Record també, que els diumenges quan sortíem de missa, si ens acompanyava l'Alferes Bestard, un pinxo i beneit d'Inca, ens feia formar davant l'església i, per fer-se home davant les al·lotes, ens feia fer una estona de instrucció: firmes, "media vuelta", "derecha", "izquierda", "un paso al frente", i sovint ens deia "pareceis borregos". Vist i sentit per les persones de seny, no era més que un tros de carn batiada, un "xulo" un "hijo de papá".

Traslado a Eivissa i Banda de Tambors

No record massa el temps que vaig estar a Sant Antoni, per ventura tres o quatre mesos. Un dia feren un gran giro de

soldats, la meitat dels que estàvem a Sant Antoni ens n'anàrem a Eivissa i viceversa.

Una vegada a Eivissa, ens repartírem per les companyies i la fam continuava sense afluir gens. Un dia, el caporal de la Banda dels Tambors i Cornetes, entrà a la meva Companyia i demanà si a algú li interessava fer de tamborer, lo que havien de ser de la quinta més jove que la meva, o sia del 41. En sortiren

tres: en Jaume Julià de Porreres, en Pep Canyelles Rosselló de Santa Maria i jo. Cada dia dematí, totes les forces lliures de servei, sortíem al camp per la instrucció. Hi havia una Companyia de metralladores, una de morters i no record quantes de fusellers. La Banda, també sortíem amb el caporal. Els primers dies, a es que no em sabíem en feia un grup a part, aviat ens mesclaren amb els veterans. Érem 9 tamborers, 3 timbals i el caporal, que de tambor en sabia una estona llarga. Els cometes eren 21, més el cometí d'or d'un caporal i el sergent de nom Francisco Maldonado, una bellíssima persona.

Quan ens retiràvem per anar a dinar, a l'entrada de la ciutat, entràvem com si féssim un "desfile". El gastadors obrien la marxa, després la Banda i a continuació les demés forces. En passar per l'avinguda Vara de Rei, pareixia que tot s'havia d'esbucar, perquè hi havia pretensions entre la Bada de Tambors dels Regulars i la d'Infanteria, que era la nostra. Per tal motiu el Coronel va menar que la Banda s'ampliàs per no ser manco que la dels moros que ho feien bastant bé.

I la fam continuava.

Record que en Jaume Julià i jo compràrem un pot de popa d'albercoc a una botiga que li deien cas cabrit, per quan el tinguéssim buit emprar-lo per bullir faves tendres. Primer ens fotèrem l'albercoc i anàrem un parells de dies destrempats, després, en tocar marxa, ens n'anàvem pel camp a la cerca de bajoques de fava per bullir-les dins aquell pot que deixàvem amagat. Alguna vegada el temps era curt i les empassàvem encara que no fossin massa cuites, fora pa ni oli, només amb un poc de sal i bones que eren, la qüestió era omplir-nos el gavatx.

Italians i alemanys

L'oli i el blat, en Francesc el donava als italians i alemanys, perquè li havien ajudat a guanyar la guerra amb homes i material.

A Ciutat, els avions de caça i bombarders que anaven a bombejar Barcelona i Menorca, tots eren italians. També ho eren els pilots.

Eren els amos de Ciutat i les dones joves. En deixaren moltes d'embarassades, però més se'n mereixien les pomes, no s'haguessin aixancades. Record que un dia que se'n va anar un grup cap a Itàlia, els soldats del Garatge Fort, anàrem al moll a fer un cordó perquè tinguessin pas lliure. Un d'ells, quan va estar damunt el vaixell, va dir a una al·loteta: "Oye Pepa, si es niño ponle Bruno" i aquella pobre se quedà plorant i amb un nin o una nina davall la pell.

En canvi, els avions i pilots alemanys del Port de Pollença. Eren gent més seria i disciplinada. No abusaren tant com el "macarronis" italians.

Un bon dia ens vengué destinat a la Banda un brigada que no record el nom, però de llinatge li deien Botella, era de Santa Pola, Alacant. El primer dia ens demanà el nom a tots i a un valencià, de nom Francisco Ruiz Alcover, li digué: "tienes un nombre muy bonito pero la cara la tienes muy fea", i efectivament, ho era bastant lleig.

Aquest brigada va aconseguir que tot el personal de la Banda estàssim junts i ens passaren a l'escola d'Arts i Oficis que la República havia fet construir. Ens passàrem una temporada que no arribà a l'any. Si no fos que la fam continuava no se podia demanar res més perquè els dematins sortíem amb les demés forces de infantaria a fer instrucció. Després d'haver dinat teníem lliure fins a l'hora de sopar, mentre que els altres a la tarda tenien teòrica, que és de lo més avorrit de la "mili".

Un dia, això era abans de passar a la banda, teníem un tinent que estava a lloc de

capità de la Companyia, que l'haviem batiat amb el nom de "el piojo verde", perquè era més dolent que lo que tiren. Fent guerrilles, ell va pujar damunt un turó i ens fe pujar per esquadres per amunt, i ens digué que no en volia veure cap. Hi havia moltes mates per aquell indret però abans d'arribar a d'alt en va veure un i li foté una pedra, que de rebot el ferí en el cap i li varen haver de posar un parell de gafes. Així mateix es va disculpar però a ell no li va passar res. Un altre dia, que jo estava de quarter de porta, el caporal de quarter em duqué una granera perquè granàs per davant la Companyia, i, mentre ho feia, em passà per darrera l'alferes. Com no el vaig veure no vaig donar la veu: "Companyia l'Alferes". Per aquest motiu em foté 8 dies de prevenció. Els que ha fet la "mili" saben això que és i pels qui no l'han feta, consisteix en haver passat llista el vespre, agafar una manta i un cabeçal per anar a dormir a damunt el trispol del "cuerpo de guardia". Aquest alferes felanitxer, de llinatge Adrover, també era una altra "xulo" beneit com en Beltran d'Inca. El caporal de quarter va esser un covard perquè no mostrà cara per dir-li que ell m'havia mandat que granàs per aquell entorn, i com sempre, el més dèbil que era jo, va haver de pagar els plats romputs.

II Guerra mundial

A finals de l'any 42 la guerra s'havia estesa per tot el món. Alemanya, Itàlia i el Japó per una part i Gran Bretanya, Nord Amèrica i Rússia per l'altre. Els alemanys havien ocupat tot Europa manco Suïssa, Suècia,

Finlàndia, Portugal i Espanya, o sigui, des de els Pirineus fins més de la meitat de Rússia europea.

Lo que avui és Líbia era colònia italiana. Els italians i alemanys hi havien format un exèrcit que avançava cap Algèria, que era colònia francesa, i per l'altra banda cap Egipte, que era anglès. Dins Egipte, els britànics també hi formaren l'Octau Exèrcit comandat pel mariscal britànic Montgómeri, que es va fer famós perquè no perdre cap batalla. En el "Alamein", territori egipci, s'hi desencadenà la batalla de carros de combat més gran de tots els temps. La guanyaren els britànics i des de aquella batalla, que va esser decisiva, els alemanys i italians, empesos per l'Octau Exèrcit d'una part i pels francesos i americans de l'altre, els acorralaren en Cabo Bon de Tunísia. Els que no havien mort en combat els feren presoners, perquè l'esquadra Britànica havia derrotat a la italiana i no pogué fugir ni una rata. L'esquadra alemanya no pogué anar a ajudà a l'italiana perquè els britànics tenint Gibraltar tenien la clau del Mediterrani.

No he estat mai franquista ni partidari de cap dictador, però sempre he alabat la manera com se va arreglar en Paco, en la reunió que tingué amb Hitler a Endaya, per convèncer-lo de que Espanya no podia entrar en guerra al seu costat ni tampoc podia deixar passar els alemanys per anar a ocupar Gibraltar, que com he dit abans, és la clau del Mediterrani.

(Continuarà)

**Consell Insular
de Mallorca**

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

PER A JOVES

La Salrana (Rosa M. Colom)
El galió de les illes Cies
(J.Borman)

PER A INFANTS

Es safareig ca s'avia
La pata la Pepin Pip
Estalagmita vol veure el sol
Pastís d'aniversari
Què hi ha per sopar
La capseta dels petons
El primer viatge de
l'Antitetànic
S'han tornat bojós!
Un dia a l'any
Un jardiner a la teulada
L'espiadimonis
Un problema de nassos

En Max no vol anar a
l'escola
La Lili no vol anar al llit

ALTRES

El vidre bufat a Mallorca
Història de futbol a Algaida
El paisatge de l'Arxiduc
L'obre de la neu
El tractat del salitre
Villafranca de Bon Any
Els bolets de les Balears
Melcior Rosselló i Simonet,
mestre
Mapa de la Villa de Santa
Margali-da del segle XVI
Recopilación del derecho de
Mallorca
Qui som

NOVEL·LA I POESIA

Las bailarinas muertas
Poemas (Vicente Gallego)
Canto de sirenas (A.Mora)
Poemes (Jean Serra)

LA GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA

Aquesta és una de les
novetats rebudes. En aquesta
2ª edició s'han convertit en 24
els volums i modificat el
format.

La Gran Enciclopèdia
Catalana, no necessita
presentació. Des de el
aficionat al lletraferit trobarà
resposta a les qüestions més
freqüents que la vida d'avui
planteja.